

Rešitev iz razbojniške jame.

Bilo je lepo poletno jutro. Stanko je ostavil mesto, v katerem je vse leto služil kot pomagač pri nekem urarji. Vesel je bil, da je šel iz hiše, v kateri ni nikoli slišal družega nego kletev in prepir. Hotel je svojo srečo, katere v tej hiši ni našel, poskusiti še kje drugje.

Vže je imel mestice za hrbtom in čutil se je prostejega. Vesel je bil in dobre volje, ker ni imel drugih skrbi nego za sebe. Po večdnevnem in srečnem potovanji ga pripelje pot do velicega gozda, skozi katerega mu je bilo treba iti. Tu je izgubil pravi pot; gosto grmovje in dražje mu je oviralo hojo. Deroč potok, penèč se v globino, žuborel mu je na uho; ali Stanko, vrl in krepak deček, prebil je vse te težave. Kmalu je bil zopet na gladkej stezi. Podvival se je in brzih nog dirjal skozi gozd. Mar je hotel zamujeno prihiteti? Nè, neka tajna grôza pred domišljajočo si nesrečo je podajala njegovim nogam urnejše korake. Plaho se je oziral na okoli, ne bi li kje kaj ugledal, kar mu dela strah in nemirnost. Ali zamán! nikjer ni bilo videti ničesar. Vsled dolzega in težavnega potovanja utrudil se je takó, da se je za deblom starega hrasta zgrudil na tla ter poskušal smijati se samemu sebi zaradi svoje neumne domišljije. — Ali strah je strah, in kogar se poprime, ne izpusti ga z lepa. Takó je bilo tudi z našim Stankom. Da-si je poskušal vse, izbiti si neumne domišljije iz glave, vender se mu je vedno zdelo, kakor bi ga čakala kaka velika nesreča. Zdaj je slišal rjoveti grozovito derečo zvér, zdaj si zopet mislil, da pride nekdo nanj, ter mu pretí, umoriti ga, ako se ne udá. „Proč s tacimi mislimi, ki me poprej še nikoli mučile niso,“ dejal je sam v sebi, skočil po konci, vzel svoj zveženj ter je hotel dalje iti. Ali v tem hipu stopi neznan človek pred njega, z dolgo sivo brado, kateremu so črne, divje oči svetile izpod čela. „Kam se ti takó mudi, prijatelj moj dragi,“ nagovori ga lovcu podobni mož s krepkim in osornim glasom. Stanko zeló prestrašen odgovori, kakor more in zna. Ali komaj je zinil in izpregovoril besedico, vže priskočita dva krepka in oborožena človeka z nožem in samokresom za pasom. „Ali ga primeva, poglavar?“ vpraša starejši in vže se pripravlja, da bi prijel ubogega Stanka, ki se je tresel od strahú po vsem životu.

„Pusti ga v miru!“ dejal je glavar razbojnikov, „saj vidiš, da je to še mlad deček; tega pač ne bode treba siliti, da bi šel z nami! — Kaj nè, deček? Tukaj v zelenem gozdu se ti dopade. Kmalu se privadiš tudi nas, da-si izgledamo, kakor kaki divjaki. Pestáč, vzemi mu zveženj in nesi mu ga ti, ker se spodobuje, da tacega novega gosta nekoliko počastimo.

S krepko pestjó zagrabi razbojnik Stankovo prtljago in si jo naloži preko rame, a v tem trenutku se mu izproži puška, da je zagromelo daleč po gozdu. Stanko se je puškinega poka takó ustrašil, da se je stresel po vsem telesu. „Ne boj se!“ reče mu glavar z debelim glasom, „kaj tacega bodeš pri nas po večkrat slišal ter se naposled takó privadil, da se ne bodeš ustrašil, ako bi tudi iz sto pušek zagromelo. A zdaj le idi, ker se nam mudi!“ To rekši prime Stanka za roko in šli so, kakor bi jih kdo podil. Voljno, a skoraj brez vse zavednosti je tapal Stanko za grozovitim móžem. Zdaj jo krenejo nekoliko v stran in kmalu ni bilo več nobene steze pod nogami. Šli so po

celini preko robidovja in druge goščadi. Še celó plitev potok jim je bilo treba prebresti. Takó so hodili dve dobri uri in končno dospeli do razbojniške jame. Glavar stopi pred jamo, prime za samokres in ustrelji v zrak. Takój se odpró vrata v razbojniško jamo. „Le pojdi noter, dečko moj dragi!“ reče glavar Stanku in ga potegne s seboj v jamo. Komaj so storili nekoliko stopinj dalje, vže so bili v velikej, prostornej votlini, katero je ogenj le slabo razsvitljeval. Okolo ognja so sedeli razbojniki, ki so igrali, pili in tobak kadili. Kakor iz jednega grla, zavpili so vsi: „Glavar pride, naš glavar!“ ter so skočili po konci. „Evo, pripeljal vam sem krepkega mladeniča,“ reče glavar in porine Stanka v razbojniško druhal. „Vzprejmite ga v družbo in ljubite ga, kakor brata, ker mislim, da ga bodemo izurili za izvrstnega pomagača.“

Z velikim hrupom so razbojniki vzprejeli Stanka v svojo sredo. „Vina sèm, vina!“ vpili so in zazvene le kupice po širokej jami. Stanko od svojega prvega strahú še ves zbezan, udal se je novej družbi kakor je znal in mogel. Gorjé njemu, ako bi se bil ustavljal. Zaupal je v Boga, svojega najboljšega očeta v nebesih, ki mu je še vselej pomagal iz vsake zadrege, in takó tudi zdaj, mislil si je Stanko, ni prišel brez njegove svete volje v to razbojniško jamo.

Ko si je Stanko razbojniško jamo nekoliko bolje ogledal, zapazil je med razbojniki dečka, katerega lice in oči so spominale na angelsko podobo. Ta nenadna prikazen mu je bila prijetno tolažiló. Mislil si je: „To gotovo ni noben hudoben otrok in bajè so tudi tega pripeljali s silo kakor mene v razbojniško jamo.“ Prosil je Boga, naj bi njega in tega nedolžnega otroka rešil iz rok hudobnih roparjev.

Stanko se je delal pred roparji, kakor bi bil vedno vesel in dobre volje. Razgovarjal se je z njimi, pil in jedel, ter si tako kmalu pridobil ljubezen in spoštovanje roparske druhalí. A vse to je delal le na videz, ker se je bal roparjev, ako bi uganili, kako vse drugače on misli v svojem srci. Stankova jedina misel je bila samó to, kako bi rešil sebe in ubozega dečka iz te pregrešne roparske jame. Kadar je bil Stanko na glavarjevo povelje zunaj, da se vadi streljati in drugih roparskih zvijač, bil je vendar v duhu zmirom pri mladem Vladimiru. Takó je bilo imé dečku, za katerega se je Stanko zeló zanimal, in katerega je stari Bolte pazil in čuval. Stari Bolte je bil še kot mladenec pri nekem rôpu v nogo obstreljen in hoja mu je bila vsled tega jako težavna; zatorej je ostajal domá in oskrboval domača opravila. Preteklo je vže nekoliko tednov in Stanko se še ni mogel približati brez nevarnosti dečku Vladimiru, da bi govoril z njim. A denes je bila najlepša prilika za to. Pestáč je bil namreč prinesel poročilo, da se bodo denes vračali bogati trgovci iz sejma domóv. Pot je bode peljal skozi gozd, v katerem so razbojniki gospodarji. Pri tem napadu bi moral tudi Stanko svojo izurjenost pokazati, a delal se je bolnega, kar ni bilo drugim roparjem po volji. Glavar ga je za denes pustil domá, in Stanko je imel priložnost govoriti z Vladimirom.

„Vladimir, povej mi, kako si prišel v to razbojniško jamo,“ vprašal je Stanko ubozega dečka, ko je stari Bolte zunaj drva sekal.

„O dobri moj Stanko! vse bi ti rad povedal, ali bojim se starega Bolteja. Ako bi me ta slišal, zopet bi me pretepal, kakor takrat, ko sem se bil pritožil o svojej nesreči.“

Komaj je Vladimir to izgovoril, vže se je zadril stari Bolte od zunaj in dejal: „Ali vže zopet brez dela vkupe tiščita? Ondu ob steni visi nekoliko pušek, takój je vzemita in osnažita prahú. Podvizajta se, da storita, kar sem ukazal, ako ne, gorjé vama!“

Z veseljem vzameta dečka puške sè stene ter gresta na óni kraj, katerega jima je Bolte odkazal. Zdaj sta bila popolnem sama in lahko sta se pogovarjala, da ju ni slišal Bolte.

„Povej mi zdaj, Vladimir moj ljubi, žigav sin da si, in kako si prišel tu sèm k razbojnikom,“ rekel je Stanko puško drgajoč s eunjo.

„Vse, vse ti hočem povedati, ker imam veliko zaupanje do tebe,“ dejal je Vladimir s solznimi očmi.

„O povej, povej, zeló se zanimam za tebe,“ prosil je Stanko.

„Nú, poslušaj! Jaz sem sin grofa Skalovnika; imam dobre stariše, Bog zna ali so še živi!“ Pri teh besedah se mu vderó debele solzé po licih.

„O ne jokaj se,“ tolaži ga Stanko, „ter pripoveduj mi dalje.“

„Oskrbnik graščine mojega očeta je šel necega dne na potovanje. Prosil sem očeta, da bi me pustili ž njim, v kar so oče tudi radi privolili, ker je bil oskrbnik zeló priden in pošten človek in moj oče so mu vse zaupali. — Takój drugi dan se podava na pot. Pred odhodom še veselo objamem očeta in mater, sedem potem na voz, in ko je oskrbnik še jedenkrat obljubil mojim starišem, da me v nekoliko dneh zopet zdravega in srečnega pripelje domóv, oddrdrala je kočija iz našega graščinskega dvora. O kako sem bil srečen v družbi tega možá, ki me je bil pred nekoliko leti potegnul iz ribnjaka, v katerega sem bil po neprevidnosti padel in mi tako življenje otel! Po tridnevnem, zeló prijetnem potovanji prideva do široke ceste, ki pelje skozi ta gozd, kateri je, kakor sem bil vže poprej večkrat slišal, takó obširen, da bi potreboval človek več milj hodá, ako bi ga hotel preméríti z nogami. Še se nisva vozila dobro uro po samotnem gozdu, da je počila puška in najin voznik Janez je ležal mrtev na tleh. V tem trenutku so obsuli najin voz razbojniki, katere poznaš. Jaz sem začel vpiti in jokati se. Oskrbnik se je vzdignil s sedeža na vozu, ali kaj more opraviti jeden sam človek, ako mu stoji nasproti 30 razbojnikov. V istem trenutku, ko je z nožem zabodel prvega, njemu najbližega roparja, priletela mu je sovražna krogla v glavo, da se je siromak takój mrtev zgrudil ob mojo stran. Zdaj so vzeli roparji mene z vozá; kaj se je dalje godilo z menoj, o tém ne vem povedati ničesar. Ko sem se zopet zavedel, ležal sem ondu in kotu, kder leži naš dobri pes „filaks.“

„Ubogi Vladimir!“ dejal je Stanko, „ti si, da-si še zeló mlad, vender vže mnogo mnogo hudega preživel. Ali utolaži se! Bog je dober oče in jaz trdno upam, da bode on nama pomagal. Zaupaj vanj, on te bode zopet pripeljal v naročje tvojih preljubih starišev.“ — Vladimir povzdigne roki k nebesom, rekoč: „O dobri oče nebeški! lepó se ti zahvalim za prijatelja, katerega si mi dal v mojej največjej bédí.“ To rekši, obrne se k Stanku in mu reče: „Stanko moj dragi! veruj mi, da nisem bil še nikoli tako vesel, kakor denes ob tej uri. Meni se dozdeva, kakor bi nama prišel oznanit angel božji, da je nama napočila ura rešitve.“

Kmalu potem se je nekoliko roparjev povrnilo domóv s poročilom, da se vsi roparji pripravljajo na velik plén in Bolte jim mora takój pripraviti

potrebno število pušek, orožja, živeža in pijače, ker se nekaj dni ne bodo povrnil domov.

Bolte je šel v shrambe, da bi pripravil potrebni živež in pijačo, katero bodo roparji vzeli s seboj. V tem je pokazal Stanko, ki se je zopet delal bolehnega, lepo osnažene puške. Jeden roparjev vzame, česar mu je bilo treba, potem stopi k Vladimiru, ki je ležal na trdež klop. — „Florijan,“ reče Stanko, bližajoč se roparju, „skoraj bi te ne bil poznal; kde je pa naš glavar denes, da ga ni z vami?“ — „Ali nisi slišal,“ odvrne mu ropar, „da je ostal zunaj v gozdu pri drugih?“ — „To vem,“ reče Stanko, „ali kde je vaša postaja? kde pričakujete takó obilega pléna?“ — „Kakih pet ur daleč odtod,“ odgovori mu razbojnik. — „O to bode te trudni, predno pridete tjà!“ — „Dobro znaš govoriti, bolehná lenóba ti,“ zadere se Florijan nad njim; „tebi je lahko, ker si domá, ali nam se godí vse drugače, po ves dan moramo dirjati kakor živina, in prežati na plén, če ne, gorjé nam, saj poznaš glavarja!“

„Bolte! o ti zaspani stavec ti,“ zavpije Pestáč od druge stráni; „kakó to, da si denes takó počasen! Hitro nam spravi potrebne stvari skupaj, ker se nam mudí. O kako bodo kleli, če nas ne bode o pravem času.“

Bolte je zdaj vse pripravil, česar jim je bilo treba. A komaj so roparji otišli iz jame, pokliče Stanko Bolteja, rekoč: „Bolte! poglejte tukaj; puške so pozabili. Kaj poreče glavar, ako mu ne prinesó najpotrebnejšega orožja!„

„Hitro, hitro,“ reče Bolte, „poteci za njimi, ker imaš urnejši nogi od mene!“

Stanko pohiti za razbojniki in vidi, kar je videti želel; na levo so se obrnili razbojniki, na desno tedaj bi moral on iti z Vladimirom, ako bi hotel uiti.

„O dobri Bog, pomagaj nama!“ prosil je Stanko v jamo se vračajoč.

„Naši ljudje imajo zdaj vse, česar potrebujejo,“ reče Bolte in leže na klop. Mislil je, da je zdaj brez vseh skrbi, ter da lahko nekoliko odpóčije.

„Vladimir mi ne uide, a Stanko takó nikamor ne gre, in če bi tudi šel, iz jame ne more, ker so vrata dobro zaprta.“ Takó si je mislil Bolte in vesel, da bode sladko počival, seže po steklenici z vinom ter jo izprazne v nekoliko požirkih. Ali to mu ni bilo dosti, še je bil žejen. In zakaj bi si ne postregel denes, ko je bil takó sam domá? „O kako dobra otroka sta vidva!“ začel je mrmrati, ko je izpraznil steklenico in se mu je začel jezik valiti po ustih. „Ali bi mi ne stopila še po jedno steklenico, ker laže hodita nego li jaz? Tukaj imata ključe od kléti!“ — Kdo bi bil bolj vesel izvršiti Boltejevo povelje nego Stanko, ki je komaj čakal, da bi se stari razbojnik upijanil in zaspal. Urno je stopil v klet in mu prinesel drugo steklenico, v kateri pa ni bilo vino, nego žganje. Stari Bolte v pijanosti niti razločil ni, da pije žganje namesto vina. Ko je izpraznil še to steklenico, zvrnil se je na klop in trdo zaspal.

„Zdaj pa le urno,“ zašeptá Stanko svojemu továrišu na uhó, „Bog je z nama, in Bog bode nama pomagal.“ To rekši, hitro vzame dva nabasana samokresa in nekaj denarjev k sebi, ter hití s továrišem iz roparske jame. Ali o joj! vrata so zaklenena. Hitro je skočil po ključe, ali nobeden ni bil pravi. „O Bog, kaj bode zdaj z nama!“ vzdihoval je Stanko ter opominal Vladimira, da naj moli. V tem je on drugič otišel v jamo, preiskal vse Boltejeve žepe, da bi našel, česar želi, ali zamán. Roki je vil iz obupnosti ter sklenil, da razbije vrata, ako mu drugače ne pomaga ljubi Bog iz te velike zadrege. Vže je pobral sekiro, ki je ležala na tleh, in glej! v tem trenutku

se pijani Bolte preobrne na trdej klopi in nek ključ mu pade na tla. Naglo pobere Stanko ključ in skuša ž njim odpreti zaklenena vrata. O sreča! vrata se odpró in — kmalu sta imela razbojniško jamo za seboj. Zavila sta jo na desno ter brédla preko grmovja in trnja, gazila vodo in barje, nikjer nista zastajala, nego šla sta vedno dalje in dalje. Najhuje je bilo to, da je začelo tudi deževati. „Le naglo stopaj, Vladimir!“ opomina Stanko továriša in mu podá roko, da bi ga vlekel za seboj. Ali komaj sta se prijela za roki, kar zalaja pes in skoči za njima iz bližnjega grmovja. — „O Bog, usmili se naju!“ vzdihneta oba v tem hipu. In glej! pri tej priči skoči pred njiju „filaks,“ razbojniški pes, in se jima dobrika. — Stanko objame dobro žival, rekoč: „Bodi miren, filaks, da naju ne izdaš!“ Kakor da bi žival razumela te besede, umolkne in gre tiho za njima.

Hodila ali bolje rečeno dirjala sta vže debele tri ure, ali gozdu še ni bilo videti konca. V tem je prenehalo deževati. Pogovarjala sta se le po tihoma, ker sta se še vedno bala, da bi ju kdo ne slišal. Zdajci se je jelo daniti in kmalu se jima pokaže rumeno solnce izza goré. „O kako lep je vender svet in vse, kar je Bog ustvaril,“ vzklikne Vladimir, ki je zdaj nekako laže dihal. „Ves sem drugačen v tem čistem, zdravem zraku, nego li v onej zaduhlej, roparskej jami, v katerej sem prebival toliko časa. Kako prijetno dehtë cvetice in lepa, zelena trava!“ — Ravno je hotel poklekniti in se zahvaliti ljubemu Bogu za toliko milost, da mu je dal zopet dihati sveži, čist zrak, kar zalaja filaks in stara ženica v raztrganej obleki in košarico v roki stoji pred njima. Uboga žena je iskala gob po gozdu.

O koliko veselje, da sta dobila človeka, od katerega bodeta lahko poizvedela, kam se jima je treba obrniti, da prideta skoraj do kake vasi.

„Dobra žena! povejte nama, ali imava še daleč do bližnje vasi?“ vprašal je Stanko ubogo ženico.

„Nista nè več daleč od vasi; komaj kake pol ure in prišla bodeta v vas; le naravnost idita po tej stezi in kmalu bodeta tam.“

„Lepa vam hvala, dobra žena; tukaj imate majhen dar, vidim, da vas tare siromaštvo,“ reče Stanko in jej podari srebrno dvajsetico.

„O Bog, kakšen dar meni ubogej siroti! Po ves dan ne zaslužim toliko, kolikor je ta dvajsetica. Bog vama povrni, dobra dečka!“

In res, starka je govorila resnico. Za dobre pol ure sta bila pri rudečem križi, od koder sta lahko videla vso vas.

„Povej mi zdaj, Vladimir ljubi, kje so stanovali tvoji stariši, ko si ti otišel na nesrečno potovanje,“ vprašal je Stanko svojega továriša. Moja prva skrb mi bode zdaj, da te odvedem k tvojim ljubim starišem.“

„Moji stariši so živeli takrat na graščini Skalovniku, svojem posestvu,“ odgovori Vladimir.

„In kako dolgo so po navadi stanovali tam?“ vpraša zopet Stanko.

„Vse poletje in tudi še na jesen takó dolgo, da je zapadel prvi sneg,“ odgovori Vladimir.

V tem razgovoru sta prišla v malo pa čedno vas. Najpred sta stopila v krěmo, da bi si osušila mokro obleko, in pa, da bi tudi kaj založila, ker sta bila vže lačna in žejna. Tudi jima je bilo treba poizvedeti, ako kdo vé za graščino „Skalovnik.“

Ko je Stanko v krčmi poprašal za „Skalovnik,“ reče mu krčmar: „Ljubi moj! ta graščina, leži od tukaj dobrih dvanajst ur. Za tvojega mladega tovariša bo ta pot pretežaven, opešal bode na poti. Ostanita raje za denes tukaj, da se dobro izpočijeta, in jutri idita dalje.“

„Ali bi nama ne mogli preskrbeti vozá,“ vprašal je Stanko krčmarja.

„Lehko, prav lahko,“ odgovori krčmar, kateremu se je Vladimir smilil, ker ni bil vajen toliko hoditi. — V tem, da sta se Stanko in Vladimir okrepčala z jedjo in pijačo, bil je tudi voz vže pripravljen, da ju odpelje po dobrej in gladkej cesti do Skalovnika. Krčmar je bil dober in pošten mož, ki jima ni mnogo računil za voz in konja, da si je bilo daleč do Skalovnika.

„O kako sta se čutila srečna, ko sta sedela na vozu in drdrala po lepej, gladkej cesti. Vladimir se naslone svojemu tovarišu na ramo in mu reče: „O rešitelj moj! kakó bodo moji stariši veseli, kadar me zopet ugledajo. In to imajo zahvaliti le tebi, Stanko moj ljubi! Pri nas bodeš moral ostati, drugače ti moji stariši ne bodo mogli poplačati velike dobrote.“

In kako radost sta še le občutila družega dne, ko sta konja zavila po drevoredu naravnost v grad Skalovnik. Zdelo se jima je, da so vse to le sanje. Stanko je sklenil zdaj z voza stopiti in previdno ravnati, ker je vže zunaj vási slišal od nekega kmeta, da grof stanuje na Skalovniku, ali malokdaj ga je videti, ker še vedno žaluje po izgubljenem sinu. Tudi grofica ne najde nikjer nobene tolažbe za to veliko izgubo.

Filaks, kakor bi znal za izvanredno veselje, tekel je vže naprej po graščinskem vrtu, skakal in se zaletaval v Vladimira ter glasno lajajoč naznanjal njegov prihod. Graščinski vrtnar, je slišal psa lajati, ko je stopil iz vrta na dvor, da bi videl, kdo je.

„Jezus, Marija! to je naš mladi grofič,“ zavpije in objame Vladimira. „Bog moj sveti! kako se bodeta grof in grofica razveselila, kadar vas ugledata. Ali ne takó naglo, poprej stopita k meni v mojo sobo,“ reče stari vrtnar s solznimi očmi. „Plemeniti vaš oče in mati bi se utegnila preveč ustrašiti, ako bi vas kar naenkrat zagledala. Treba ju je poprej nekoliko pripraviti na ta preveseli prizor.“

„Vse prav,“ reče Stanko, „ali vender ne smemo jima predolgo prikrivati tega veselja. Kje dobôdem gospoda grofa?“

„Dragi moj!“ reče vrtnar, „gospod grof je od ónega časa, kar se mu je izgubil sin, vedno le domá. Takój v začetku je razposlal na vse strani ljudi, da bi iskali in pozvedovali po izgubljenem Vladimiru; tudi sam se je peljal v bližnje in daljne kraje, ali vse iskanje in pozvedovanje je bilo zamán. Obljubil je tudi veliko plačilo ónemu, kateri bi mu sina zopet pripeljal, ali nihče se ni oglasil. Tudi po časnikih je bilo naznanjeno in po cerkvah; brale so se tudi sv. maše, ali vse je bilo brez uspeha. Grofica še zdaj hodi v cerkev pred oltar matere božje, móli in prosi tolažbe, a do sih dob še ni bila uslišana. O koliko bode veselje, kadar ugledata izgubljenega sina! Zatorej, prijatelj, idite v graščino in obznanite najpred gosp. grofu to preveselo novico.“

Stanko je otišel sam v graščino, a Vladimir je ostal še spodaj pri vrtnarji. Prišedši do grofove sobe, potrkal je rahlo na duri. Grof ukaže, da naj noter stopi. Ko je Stanko stopil v sobo, sedel je grof na poblazinjenem stolu in čital na neko knjigo. Takój je odložil knjigo in vprašal Stanka, kaj bi

rad. „Milostivi gosp. grof! jaz vam prinesem veselo poročilo,“ dejal je Stanko in se globoko priklonil.

„Kaj? meni?“ vpraša grof. „Motite se, prijatelj; zame ni veselega poročila na sveti.“

„Dà, dà, vam prinesem veselo poročilo od vašega sina, Vladimira.“

„Kaj? meni veselo poročilo od mojega sina Vladimira? govóri, in ne šali se!“

„Ne šalim se nè, gospod grof, ako vam povem, da vaš sin Vladimir živi, in ni daleč od tukaj.“

Grof je hotel še nekaj govoriti, ali v tem trenutku stopi grofica v sobo. Premerila je priprostega Stanka od nog do glave ter v njegovih očeh brala resnicoljubje. Ko je slišala veselo poročilo, zgrudila se je od prevelikega veselja grofu v naročje. „O moj Bog in gospod! kje je najin Vladimir, povej hitro, o dobri mladenec, povej, in ne pusti naju še dalje v tolikih mukah.“

„Milostiva gospa grofica!“ dejal je Stanko, „bojim se, da bi preveliko veselje ne bilo na kvaro vašemu zdravju. Povem vam samó toliko, da vaš sin Vladimir živi, da je zdrav in ga bote skoraj pritisnili na svoje srcé.“

Zdajci se zasliši zunaj veliko veselje in radost. Vrata se odpró in v sobo stopi Vladimir. Veseli prizor v grofovej sobi ne more popisati peró. Vsak si lahko misli, da objemanja in poljubovanja ni bilo ne konca ne kraja.

Vrtar namreč ni mogel Vladimira pridržati pri sebi. Šel je za svojim tovarišem Stankom v graščino in ko je pri vratih slišal materin glas, stopil je pri tej priči v sobo.

Stanko videč to nepopisljivo veselje, sklenil je roki k molitvi, povzdignil oči k nebesom, rekoč: „O Bog! zahvalim se ti, da si me pripeljal med razbojnike. Tvoja pota so prečudna in nerazumljiva. Ti si me pahnil v nesrečo, da sem dosegel še večjo srečo. Od sih dob hočem le Tebi prepuščati svojo srečo in nesrečo. Pri vsem, kar koli storim, naj se izide tvoja presveta volja. Spoznam, da vse, kar ti storiš, storiš najbolje, da-si ljudje ne umejemo.“

Še le zdaj se spomne grof na Stanka, ki je stal pri vratih in gledal to nenadno veselje. K njemu stopi in mu reče: „Prijatelj! kako naj vam plačam dobrote, ki ste je storili mojemu sinu; kako naj vam povrnem srečo, ki ste jo prinesli v mojo graščino?“

Stanko odgovori: „Milostivi gospod grof! zahvalite se Onemu, ki stoluje v nebesih in vodi našo osodo. Jaz sem bil njemu le slabo orodje, s katerim se je zgodilo vse to, kar sem zdaj videl in slišal. Bog je uslišal vaše prošnje in vašo molitev, hvala mu bodi na veke!“

„Amen!“ odgovorila sta grof in grofica z radostnim srcem.

Stanko je moral vso dogodbo povedati in ves čas svojega življenja ostati na graščini pri grofu. Imeli ga so vsi kot pravega uda grofovske družine.

Kmalu potem je bilo od višje oblasti zapovedano, da se mora ves gozd preiskati z vojaki, kar se je tudi zvršilo. Razbojniki so bili vjeti in sodišču izročeni. Gozd je bil od sih dob roparjev iztrobjen in varen za vsacega, kdor je moral potovati skozi njega.

(Po „Hardtmuthu“ posl. J. Vidic).